

BÓDI PÉTER

FEJSZE

Nagyapám a terasz sarkában ül, egyik kezében cigivel, a másikban Borso-dival. A kertet nézi, és azt is tudom, min gondolkodik, mert ma már vagy háromszor panaszkodott miatta: lassan le kéne szedni a szőlőt, viszont egyre kevésbé bírja, egyre jobban fáj a csípője, egyre többször kell leülnie, nem is beszélve arról a *kurva* melegről, mondja mindig, jól megnyomva a *kurva* szót. Máskülönbem nem szokott káromkodni; csakis akkor, ha kerti munkáról van szó. Most viszont hallgat, üveges tekintettel bámul előre, még a cigarettájába is csak ritkán szív bele. Amikor a nagyszüleimnél vagyok, mindig eszembe jut, hogy itt sokkal erősebben hallani a madárcsicsergést, mint a városban, és a rádió is hangosan szól, épp a déli híreket olvassák a Kossuthon. Én nagyapám mögött ülök, a kisasztalnál, elöttem házi meggyoszörp – olyan íze van, mint a befőtt levének – és egy könyv: *A két Lottie*. Kötelező olvasmány.

– Nagyapa, hátra megyek játszani egy kicsit, jó?

Válasz helyett csak hümmög egyet. Felállok, lehúszom a szörp maradékát, és közben nagymama kiszól a konyhából:

– Nagyon ne csámborogj el, mindjárt kész vagyok!

Ebben a pillanatban megérzem a szokásos vasárnapi húsleves illatát. Miközben visszaszólok, megragadom a bejárati ajtó melletti baltát, és azzal indulok meg a terasz lépcsőjének. Nagyapám ekkor odaszól:

– Hozod ide azt!

– Mit? – kérdezek vissza, mintha nem tudnám, miről beszél.

Nem válaszol, csak szigorúan néz.

– De múltkor is játszottunk a baltával, mikor Kevin itt volt.

– Ez egy fejsze, fiam. A balta rövid nyelű, egykezes szerszám.

Odavonszolom magam nagyapához, mire ő elveszi tőlem a fejszét, majd beteszi a sarokba, én meg elhatározom, hogy egy életre megjegyzem, mi a különbség fejsze és balta között, és alig várom, hogy legközelebb, mikor az unokatestvérem, Kevin is itt lesz, lebaltázza a fejszét.

Miközben ismét elindulok, nagyapa a széke mellé nyúl, és ismerős hangot hallok: a felespohár és a pálinkásüveg koccanását.

A kert hatalmas. Bedobok a tyúkoknak egy kis marék kukoricát, majd végignézem, ahogy egymáson átgázolva, a másik testét a lábaikkal kapirgálva

és a csőrükkel csipkedve küzdenek az élelemért, majd a disznóól mellé érve megérezem a moslék szagát, ami annak ellenére ugyanolyan mindig, hogy az összetétele sosem ugyanaz. A nyúlólak üresek, évek óta, hiába kérem mindig, hogy fogadjanak be újakat. Ráadásul, mikor voltak, akkor is néhányhetente váltakoztak, mintha egyikük sem tudott volna sokáig nagyapáéknál maradni. A kert végében álló csűr kukoricászsákokkal van telepakolva, mellette pedig egy hatalmas farakás áll már évek óta, legalábbis nagyapáék így hívják, hogy farakás, de számunkra egy vár, egy erődítmény, rengeteg fegyverrel ellátva. Szeretek itt játszani, Kevinnel vagy nélküle, mindegy, ráadásul Tom is mindig itt lebzsel, az erődítmény tetején napozik, nyalogatja a mancsát, ahogy most is. Minden falécebe belelátni valamit, az egyik kard, a másik gépfegyver, a harmadik pedig balta, vagy inkább fejsze, mert ahogy így elnézem, egészen hosszú a nyele. Apa néha játszik itt velünk, és közösen csinálunk fegyvereket. Szígszalaggal tölténytárat ragasztottunk a gépfegyverre, a kard keresztvasat kapott, a balta nyelére pedig ráerősítettük a baltafejet, miközben apa olyan szavakat magyarázott el nekünk, minthogy a fejsze foka és éle. Megint belezavarodtam. Ez most balta vagy fejsze? Felveszem, nézegetem. Rövidebb a nyele, mint nagyapa fejszérének, de nem sokkal.

Apa baltának hívta, és ha ez nem balta, hanem fejsze, akkor lehet, hogy ő sem tudja, mi a különbség balta és fejsze között. Alig várom, hogy legközelebb apa is velünk játsszon, és elmondhassam neki, hogy ez bizony egy fejsze, nem balta. Suhintok vele néhányat, és olyan, mintha egy középkori csatában harcolnék. Az akció egyik pillanatról a másikra indult be. Lecsapok valakit, aki épp felmászik a várfalra, majd lebukom, mert a fülem mellett nyilak süvítenek el. Megindul felénk az ellenség, mire én odaordítok a saját íjászaiknak: *felhúz, célra tart, lő!* A nyilak ezrével szórják meg az ellenünk felsorakozott hadsereget.

Ekkor kotorászást hallok, majd valami nyöszörgést, de nem a disznók vagy a csirkék felől, hanem a várfal másik oldaláról. Felálllok, hátrálok egy lépést, és Tomot látom meg, ahogy leugrik a farakás tetejéről, és olyan gyorsan fut a kert másik végébe, mintha valaki véletlenül rálépett volna a farkára. A kotorászás és nyöszörgés egyre hangosabb, és mivel ötletem sincs, mi lehet az, megkerülöm az erődítményt. Béla, a szomszéd rotweiler-keveréke épp ekkor kúszik át a kerítésünk alatt. Egyből félni kezdek. Béla nem az a fajta kutya, akihez oda lehetne menni, hogy megsimogassuk. Sosem láttam még úgy, hogy ne lett volna köztünk kerítés, aminek, ha a közelébe ment bárki más a gazdáján kívül, habzó szájjal kezdte el megugatni és megmorogni,

és apáék is mindig mondják, hogy *kerüljem azt a dögöt, mint a szart*. Bélát ráadásul nemcsak a köztünk lévő kerítés nélkül nem láttam eddig, de a nyakán lévő vastag lánc nélkül sem. Erre most itt áll előttem, beteg tekintettel bámul az arcomba, majd ugat is egyet, és mintha ez az ugatás nem is kívülről jönne, hanem belülről, a dobhártyám beleremeg. A testem egyik pillanatról a másikra hűl ki, majd forrósodik át; rárontok a farakásra, mászom, mászom, miközben Béla már alattam van. Hörgő hangokat hallok, majd ismét éles ugatást, és mintha a sarkamban érezném is a teste által felvert fuvallatot, a kutya ugrál utánam, és közben ugat, egyre hangosabban. Egy pillanatra megkapaszkodom egy nagyobb fadarabban, a tenyerem nedves az izzadságtól, és már fizikailag is érzem a félelmet – minden végtagom remeg, és ordítani szeretnék, hogy segítséget hívjak, de nem tudok, nem tudnék beszélni sem, megnémultam, bármilyen hangot próbálok kiadni, egyszerűen nem megy. Önkéntelenül bömbölni kezdek, a könnytől homályos a látásom, és ettől a hörgést is erősebben hallom. Béla néhány másodpercenként az elülső mancsaival a farakás alá támaszkodik, majd hátrál pár lépést és visszaugrik. Nem értem, hogy lehet ilyen gyors, de az alattam lévő lécek minden egyes fordulattal egyre ingatagabbak, egyre kevésbé tartják meg a súlyom, és egyre jobban kell kapaszkodnom a nagyobb fadarabba. Néhány másodperccel később már nem bírom megtartani magam, lecsúszom, egyenesen Béla elé, aki belenéz a szemembe, majd megindul felém. Most is ugyanazt csinálja, mint korábban: egészen közel jön hozzám, a vicsorgó fogsora alig lehet tíz-húsz centiméterre tőlem, érzem a leheletét, majd hátrál, és visszaugrik, viszont mindig egyre kevésbé hátrál és egyre közelebb kerül hozzám. Rettegek, képtelen vagyok megmozdulni, pontosan tudom, hogy bármit csinállok, azzal csak növelem az esélyét annak, hogy megtámadjon. Nem mintha bármivel is tudnék védekezni. Mire megragadhatnám valamelyik nagyobb fadarabot, addigra ő elkaphatja a kezemet, letépheti az arcomat, vagy egyszerűen csak átharaphatja a törzsemet. Nagyjából akkora az állkapcsa, mint a fejem.

Béla egyszer csak abbahagyja a körözést, és támadóállásba helyezkedik: az elülső lábait berogyasztja, a hátsók ugrásra készen feszülnek, az állkapcsa egyenesen felém meredezik, a tekintete az enyémbe gázol. A hörgés halk, de határozott morgássá változik.

Néhány másodpercig a világ nem áll másból, mint ebből az állkapocsból, szempárból és hörgő hangból, és én közben mintha elkezdeném felfogni, hogy valószínűleg meg fogok halni.

Ebben a pillanatban érzem, hogy a nadrágom nedves lesz: épp bevizelek.

Egy koppanó hangot hallok, és közben látom, hogy Béla feje megsüllyed, az állkapcsa beleütközik a talajba. A morgásból nyöszörgés lesz, majd a kutya jobb szemgolyóját vér lepi el. Csak akkor látom meg a fejszét, mikor az ismét Béla koponyája felé száguld. Egy adag vér fröccsen az arcomra, érzem a melegét és nehéz szagát. Bélát ugyanott éri találat, mint előbb, mire, mintha szimplán kikapcsolták volna: a szeme üveges, a korábban feszült izmok mind elernyednek a végtagjaiban.

Megdöglött.

Ahogy nagymama kihúzza Béla fejéből a fejsze élet, újabb adag vér fröccsen utána – egy kevés a lábamra, de többnyire a före –, és az átvágott koponyában egy pillanatra látom a kutya agyát: egy ökölnyi rózsaszín, erezett masszát, közepén hosszú nyílással. Mintha nem lenne biztos a dolgában, nagymama sürgetni kezd, felállít, megragadja a karom, áttemel a tetem fölött, majd egyik kezében a fejszével, másikkban a leizzadt tenyeremmel visszaráncigál a házhoz. Nagyapa a terasz lépcsőjén ül, mintha a ruháját porolná le.

– Nem megmondtam, hogy ne igyál, ha itt vannak a gyerekek? – kérdi nagymama, olyan mérgesen, ahogy még sosem hallottam, és ekkor meglátom, hogy nemcsak az én kezem, de az övé is remeg.

Nagyapám válasz helyett megindul hátra, dülöngélve, de a testtartásán látom, hogy ő is legalább annyira megijedt, mint nagymama, majd bemegegy a csűrbe, és egy ásóval jön ki. Erről beugrik, hogy nagyapa egyszer – mikor kérte, hogy vigyem oda neki az ásót, én a lapátot vittem oda – elmagyarázta, mi a különbség az ásó és a lapát között: az ásó feje ék alakú, sokszor akár élezett is, hogy a keményebb felületen is lehessen dolgozni vele.

Nagymama először a fürdőszobába visz, ahol, mint mindig, most is borotvahabszag van. Alapos mosdatást kapok, majd száraz ruhákat. Nem sokkal később már a konyhában ülök egy tányér gőzölgő húsleves mellett, de nem vagyok éhes, pedig nagymama úgy mondja, hogy *egyek csak*, mintha ezzel el tudná mulasztani a zihálásomat, a kezem remegését és a még rólam mindig folyamatosan ömlő hideg veritéket.

Kintről beszűrődik, ahogy nagyapám a csűr mögött néhány másodpercenként újra és újra belemélyeszi az ásó fejét a talajba, majd egyszer csak egy koppanó hangot hallok, és oda sem kell néznem, hogy tudjam: Tom ugrott fel az ablakpárkányra, hogy jelezze, igényt tart a maradékra.